

Eesti keele 3. klassi tasemetööst 2014

Märt Hennoste
eesti keele ja kirjanduse peaspetsialist

Tasemetöö eesmärk

Tasemetööga kogutakse infot põhikooli riikliku õppekava üld- ja valdkonnapädevuste kujunemise, läbivate teemade ning õppe- ja kasvatusesmärkide saavutatuse ning kooliastme õpitulemuste omandatuse kohta.

Tasemetööga kontrollitavad õpitulemused

Tasemetöö koosnes seitsmest kohustuslikust ning ühest lisaülesandest. Lisaülesande lahendamist ei hinnatud ja see ei mõjutanud õpilase tasemetöö tulemust. Tasemetööga kontrolliti õpilaste funktsionaalset kuulamisoskust (ülesanne 1); funktsionaalset lugemisoskust (ülesanded 3, 4, 5); funktsionaalset kirjutamisoskust (ülesanne 2), lausete kirjavahemärgistamist (ülesanne 6), sõnaliikide tundmist ja silbitamist (ülesanne 7); üldoskusi, nagu iseseisvat tööd tekstiga ning olulise teabe leidmist ja eristamist (ülesanded 1, 2, 3, 4, 5, 6).

Tasemetöö parandamine ja hindamine

Tasemetöid parandasid õpetajad, võttes aluseks Haridus- ja Teadusministeeriumi asjakohase määruse. Eesti keele tasemetöö parandamine põhines hindamisjuhendil ja võtmel. Nende eesmärk on hindamist riigi ulatuses ühtlustada, muuta tulemused võrreldavaks.

Tasemetööd tuleb käsitleda kui tervikut, arvestades, et ülesanded ja üksikküsimused on esitatud kolmes raskusastmes. Sellega tagatakse tasemetöö usaldusväärsus ja hindamine kogu skaala ulatuses.

Tasemetöö tulemused

Tasemetöö tulemuste analüüs põhineb valimil, mis koosnes 1161 tööst. Põhikooli kuuluv valimisse 51,8% ja tüdrukuid 48,2%. Valim sisaldas kõigi maakondade koole. Valimi koostamisel arvestati, et esindatud oleks nii teeninduspiirkonnata, maakonnakeskuste, suurlinnakoolid kui ka valla- ja väikelinnakoolid. Valimis olid esindatud kolm põhilist koolitüüpi: lasteaiad-põhikoolid, põhikoolid ning põhikoolid ja gümnaasiumid ühe õppeasutusena.

- Tasemetöö keskmine tulemus oli 81,5% (2013 – 80,5%), mis vastab hindele „hea”.
- Maakondadest olid kõige edukamad Jõgevamaa õpilased, kelle tasemetöö lahendamise keskmine tulemus oli 84,6% (2013 – Hiiumaa 86,4%). Madalaim oli Järvamaa õpilaste tulemus 71,9% (2013 – Ida-Virumaa 73,5%). Seega said kõigi maakondade õpilased tasemetöö lahendamise hästi hakkama. Vt lisa 1.

- Koolidest näitas kõige kõrgemat keskmist tulemust Tallinna Toomkool (93,2%); madalaim oli Rõuge põhikooli tulemus 57,1%. Keskmiste tulemuste kõikumine sedavõrd suures vahemikus osutab hariduse kvaliteedi erinevusele juba esimeses kooliastmes.
- Kooli tüübi järgi arvestades sooritasid tasemetöö kõige paremini lasteaedade-põhikoolide õpilased (keskmine tulemus 87,2%). Tõsi, lasteaedadest-põhikoolidest kuulus valimisse vaid 6 õpilast. Põhikoolid ning põhikoolid ja gümnaasiumid ühe õppeasutusena saavutasid ligilähedased tulemused (vastavalt 81,9% ja 81,3%). Vt lisa 2.
- Tasemetöö sooritamise keskmine tulemus oli poistel 80,1% (2013 – 78,0%); tüdrukutel 83,1% (2013 – 83,2%). Tasemetöö sooritamise minimaalne tulemus oli poistel 26,9% (2013 – 7,1%) ja maksimaalne 100% nagu 2013. aastalgi, tüdrukutel vastavalt 34,6% (2013 – 32,1%) ja 100% (2013 – 100%). Vt lisa 3.
- Hindele 3, 4, 5 sooritas tasemetöö 588 poissi ehk 97,8% (2013 – 95,3%) ning 556 tüdrukut ehk 99,3% (2013 – 98,3%). Hindele 4 ja 5 sooritas tasemetöö 442 poissi ehk 73,7% (2013 – 73,8%) ning 460 tüdrukut ehk 82,1% (2013 – 83,7%). Arvestades nii poisse kui ka tüdrukuid, oli tasemetöö edukalt sooritanute protsent 98,5 (2013 – 96,8) ning nelja-viieliste protsent 77,8 (2013 – 78,7%). Tasemetööd ei suutnud positiivsele tulemusele sooritada 17 õpilast ehk 1,5% (2013 – 38 õpilast ehk 3,2%). Vt lisa 4.
- Koolitüübi järgi olid kõige edukamad lasteaiad-põhikoolid, kelle edukus oli 100% (2013 – 95,0%); põhikoolid ja gümnaasiumid ühe õppeasutusena saavutasid tulemuse 98,6% (2013 – 96,7%) ja põhikoolid 98,5% (2013 – 97,0%). Parimat õppetöö kvaliteeti näitasid samuti lasteaiad-põhikoolid (83,3%; 2013 – 72,5%), millele järgnesid põhikoolid (79,8%; 2013 – 80,6%) ning põhikoolid ja gümnaasiumid ühe õppeasutusena (76,7%; 2013 – 77,8%). Vt lisa 5.

Tasemetöö tulemused ülesandeti

Tasemetööga kontrolliti õpilaste funktsionaalset kuulamis-, lugemis- ja kirjutamisoskust. Tasemetöö hindamiskriteeriumite ja punktijaotuse kohta vaata korraldus- ja hindamisjuhendist. Tasemetöö keskne teema oli arvuti ja internet, s.t enamik ülesandeid oli nende valdkondadega seotud. Tasemetöös oli seitse ülesannet, vt lisa 6.

- Esimene ülesanne oli kuulamisülesanne (12 punkti), mis põhines robootikat käsitleval tekstil. Õpilased pidid kuulama kaks korda teksti ja otsustama selle põhjal, kas väide on õige või vale. Ülesande lahendamiseks said õpilased hästi hakkama, selle keskmine lahendatuse protsent oli 70,44. Poiste ja tüdrukute tulemused olid vastavalt 70,49% ja 70,39%. See oli tasemetöös ainuke ülesanne, mille lahendamiseks said poisid tüdrukutest paremini hakkama. Õpilastele oli selle ülesande puhul kõige raskem ajas orienteerumist kontrolliv väide 1.1, mille keskmine tulemus oli poistel 45,59% ja tüdrukutel 44,82%. Raske oli väide tööstusrobotite kasutamise kohta, õigeid vastuseid poistel 45,26% ja tüdrukutel 47,32%. Palju eksiti ka Robotexi võistluse korraldamist käsitleva väite 1.5 üle otsustamisel, poistel õigeid vastuseid 59,07% ja tüdrukutel 55,89%. Teiste väidetega saadi hakkama hästi või väga hästi, tulemused jäid vahemikku 84,50–95,95%.

- Teise ülesandega (5 punkti) kontrolliti e-kirja vormistamise oskust. Ülesande lahendasid õpilased hästi, keskmine tulemus oli 79,32%. Poiste tulemus oli seejuures 75,47% ja tüdrukutel 83,45%. Aadressi, koopia ja teema lahtri täitmisega saadi hästi või väga hästi hakkama (tulemused vahemikus 81,09–93,76%), raskemaks aga osutus kirja koostamine ja selle õigekiri, keskmine tulemus 68,56%. Märkimist väärib, et poiste oskused kirja koostamises ja õigekirjas on tüdrukute omadest palju kehvemad, tulemused vastavalt 61,73% ja 75,89%.
- Kolmanda ülesandega (5 punkti) kontrolliti, kuidas õpilased saavad aru lihtsast plaanist. See ülesanne osutus tasemetöö raskeimaks, keskmine tulemus 53,86%. Poisid ja tüdrukud lahendasid selle ülesande ligilähedase tulemusega, vastavalt 53,79% ja 53,93%. Hätta jäadi peamiselt plaani mõistmisega. Bussipeatuse märkis plaanile õigesse kohta 46,38% õpilastest. Poisid olid selles tüdrukutest edukamad, tulemused vastavalt 46,71% ja 46,03%. Pargi asukoha märkis plaanil õigesti 43,71% õpilastest. Poisid tulid ka selle ülesandega tüdrukutest edukamalt toime, tulemused vastavalt 44,13% ja 43,26%. Bussipeatuse ja pargi õige tähistamine õpilastele raskust ei valmistanud, tulemused vastavalt 90,35% ja 87,86%. Seejuures said tüdrukud nende ülesannetega poistest paremini hakkama.
- Neljanda ülesandega kontrolliti õpilaste funktsionaalset lugemisoskust. Ülesanne põhines Andrus Kivirähki jutul „Maias arvuti“. Õpilased pidid lahendama valikvastustega ülesande, mille eest oli võimalik saada maksimaalselt 16 punkti. Selle ülesande lahendamise keskmine tulemus oli 92,88%, poistel 91,44% ja tüdrukutel 94,42%. Ülesanne oli tasemetöö kergeim, kõik üksikküsimused lahendati hästi või väga hästi. Rohkem mõtlemisainet pakkus ülesanne 4.7, milles õpilased pidid põhjendama, kas Kivirähki jutu puhul on tegemist väljamõeldise või tõestisündinud looga, tulemus 77,39%. Hea meel on, et lugemisülesande puhul ei ületanud poiste ja tüdrukute tulemuste erinevus kolme protsenti. Varasemates tasemetöödes on poisid jäänud selles vallas tüdrukutele rohkem alla.
- Viies ülesanne oli funktsionaalse lugemise ülesanne (5 punkti), mis põhines kahe tahvelarvuti võrdlusel. Õpilased pidid täitma loetu põhjal lünkteksti. Ülesanne ei olnud õpilastele raske, keskmine tulemus 89,24%; poistel 87,17% ja tüdrukutel 91,46%. Õpilaste vastused jäid vahemikku 83,11–93,09%.
- Kuuendas ülesandes (4 punkti) pidid õpilased määrama lausete piirid ja panema õige lauselõpumärgi. Ülesanne lahendati hästi, keskmine tulemus 88,51%; poistel 85,54% ja tüdrukutel 91,70%. Kõige raskem oli õpilastele järjestikuse hüüd- ja küsilause piiri eristamine (Oo, see on vahva! Kuidas robotit tööle panna? – õigeid lahendusi 69,34%).
- Seitsmendas ülesandes (5 punkti) tuli õpilastel loetelude põhjal otsustada, kas tegemist on täishäälikuga algavate sõnade, asesõnade, võõrsõnade, ühe- või kahesilbiliste sõnadega ning lisada igasse loetellu üks sarnane sõna. Ülesande keskmine lahendusprotsent oli 84,32%; poistel 81,65% ja tüdrukutel 87,18%. Õpilaste vastused jäid vahemikku 76,66–96,21%. Õppetöös vajavad suuremat tähelepanu ase- ja võõrsõnadega seotud küsimused.

Kokkuvõtteks

2014. aastal said 3. klassi õpilased eesti keele tasemetöö lahendamise hästi hakkama. Tasemetöö oli õpilastele jõukohane, keskmine tulemus 81,5%. Tasemetööd ei suutnud positiivsele tulemusele sooritada 1,5% õpilastest.

Tüdrukud sooritasid tasemetöö paremini kui poisid, vaid esimese ülesande lahendamisel edestasid poisid tüdrukuid. Tüdrukutega võrreldes lahendasid poisid hästi ka ülesande 3 (erinevus 0,14% tüdrukute kasuks) ning ülesande 4 (erinevus 2,98%). Teiste ülesannete puhul oli tüdrukute edu suurem, jäädes 4–9% vahele. Tüdrukutega võrreldes valmistas poistele kõige suuremat raskust õigekiri.

Tagasiside tasemetööle oli valdavalt positiivne. Tasemetöö oli õpetajate arvates huvitav ja jõukohane. Õpetajates äratasid tähelepanu uued ülesandetüübid (e-kirja kirjutamine, plaani lugemine), mis põhinesid ainete integratsioonis ja olid elulised. Tasemetöös oli eelmise aastaga võrreldes üks ülesanne vähem, seega saadi töö lahendamise ajaliselt paremini hakkama. Tasemetöö korraldusjuhend ja võti olid mõistetavad, hindamises märkimist väärivaid probleeme ei esinenud, vt lisa 7.

Endiselt tuleb rõhutada, et tasemetöö puhul ei tohi hindamist ületähtsustada, sellest tuleks pigem loobuda, olulisem on sisuline tagasiside koolile, õpetajale, lapsevanemale. Samuti tuleks olla ettevaatlik vaid tasemetöö põhjal järelduste tegemisel õpilaste ning õpetajate edukuse kohta. Tasemetöö eesmärk on pigem osutada vajakajäämistele ning aidata õpetajatel ja koolil õppetööd paremini sisuliselt korraldada.

Lisa 1. Tasemetöö tulemused maakondade kaupa

	N	N (%)	AUP	Keskmine	ÜUP	Keskmine (%)	St.hälve	Min	Min (%)	Mediaan	Max	Max (%)
Harju maakond	463	39,9	42,20	42,73	43,26	82,2	5,82	14	26,9	43	52	100,0
Hiiu maakond	10	0,9	40,23	42,50	44,77	81,7	3,17	38	73,1	42	48	92,3
Ida-Viru maakond	31	2,7	37,00	39,32	41,64	75,6	6,33	26	50,0	40	50	96,2
Jõgeva maakond	32	2,8	41,23	44,00	46,77	84,6	7,69	21	40,4	44	52	100,0
Järva maakond	38	3,3	34,52	37,37	40,22	71,9	8,67	18	34,6	40	51	98,1
Lääne-Viru maakond	62	5,3	41,06	42,53	44,00	81,8	5,79	21	40,4	42	52	100,0
Lääne maakond	28	2,4	40,04	41,79	43,53	80,4	4,50	33	63,5	42	51	98,1
Põlva maakond	31	2,7	40,70	42,87	45,04	82,4	5,92	26	50,0	44	52	100,0
Pärnu maakond	91	7,8	42,31	43,80	45,30	84,2	7,18	24	46,2	46	52	100,0
Rapla maakond	44	3,8	37,72	39,45	41,19	75,9	5,71	25	48,1	40	50	96,2
Saare maakond	35	3,0	42,07	44,46	46,85	85,5	6,96	26	50,0	46	52	100,0
Tartu maakond	173	14,9	42,42	43,16	43,89	83,0	4,90	22	42,3	43	52	100,0
Valga maakond	30	2,6	34,95	38,30	41,65	73,7	8,96	18	34,6	40	52	100,0
Viljandi maakond	55	4,7	41,80	43,40	45,00	83,5	5,93	31	59,6	44	52	100,0
Võru maakond	38	3,3	38,42	41,00	43,58	78,8	7,84	17	32,7	41	52	100,0
Kokku	1161	100,0	42,04	42,40	42,77	81,5	6,32	14	26,9	43	52	100,0

N – tasemetöö sooritajate arv

AUP – alumine usalduspiir

ÜUP – ülemine usalduspiir

Min – minimaalne tulemus

Max – maksimaalne tulemus

Lisa 2. Tasemetöö tulemused koolitüübi järgi

	N	N (%)	AUP	Keskmine	ÜUP	Keskmine (%)	St.hälve	Min	Min (%)	Mediaan	Max	Max (%)
Lasteaed-põhikool	6	0,5	39,60	45,33	51,07	87,2	5,47	36	69,2	46	51	98,1
Põhikool	396	34,1	41,93	42,57	43,20	81,9	6,40	17	32,7	43	52	100,0
Põhikool ja gümnaasium ühe asutusena	759	65,4	41,85	42,29	42,74	81,3	6,29	14	26,9	43	52	100,0
Kokku	1161	100,0	42,04	42,40	42,77	81,5	6,32	14	26,9	43	52	100,0

Lisa 3. Tasemetöö tulemused õpilase soo järgi

	N	N (%)	AUP	Keskmine	ÜUP	Keskmine (%)	St.hälve	Min	Min (%)	Mediaan	Max	Max (%)
Poisid	601	51,8	41,10	41,64	42,18	80,1	6,71	14	26,9	42	52	100,0
Tüdrukud	560	48,2	42,74	43,22	43,70	83,1	5,77	18	34,6	43	52	100,0
Kokku	1161	100,0	42,04	42,40	42,77	81,5	6,32	14	26,9	43	52	100,0

Lisa 4. Tasemetöö tulemused edukuse ja kvaliteedi järgi

	N	Edukus	Kvaliteet	Edukus (%)	Kvaliteet (%)
Poisid	601	588	443	97,8	73,7
Tüdrukud	560	556	460	99,3	82,1
Kokku	1161	1144	903	98,5	77,8

Lisa 5. Tasemetöö tulemused edukuse, kvaliteedi ja koolitüübi järgi

	N	Edukus	Kvaliteet	Edukus (%)	Kvaliteet (%)
Lasteaed-põhikool	6	6	5	100,0	83,3
Põhikool	396	390	316	98,5	79,8
Põhikool ja gümnaasium ühe asutusena	759	748	582	98,6	76,7
Kokku	1161	1144	903	98,5	77,8

Lisa 6. Tasemetöö lahendatus ülesannete lõikes

	Min	Keskmine	Keskmine protsent	Max	Poiste sooritusprotsent	Tüdrukute sooritusprotsent
Ü1 1	0	8,45	70,44	12	70,49	70,39
Ü1 2	0	3,97	79,32	5	75,47	83,45
Ü1 3	0	2,69	53,86	5	53,79	53,93
Ü1 4	0	14,86	92,88	16	91,44	94,42
Ü1 5	0	4,46	89,24	5	87,17	91,46
Ü1 6	0	3,54	88,51	4	85,54	91,70
Ü1 7	0	4,22	84,32	5	81,65	87,18

Lisa 7. Tasemetöö tulemuste üldine jaotus

